

ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Г. О. ПРЕЙСА

Георгій Олександрович
Прейс
(1910 – 1989)

30 листопада 2010 р. виповнюється 100 років з дня народження доктора технічних наук, професора Прейса Георгія Олександровича – відомого вченого в галузі тертя та зношування, засновника і багаторічного відповідального редактора збірника «Проблеми тертя та зношування».

Народився Г. О. Прейс у м. Бела Седлецького повіту Холмської губернії (нині Польща) в сім'ї вчителя. Трудову діяльність розпочав з 1929 р. у робітничому колективі на заводі ім. Лепсе (Київ) техніком, майстром. В 1935 р. закінчив вечірній машинобудівний факультет Київського політехнічного інституту (КПІ) і став аспірантом кафедри технології машинобудування КПІ і займався тематикою з оброблення металів різанням.

Після захисту в 1938 р. кандидатської дисертації – він доцент цієї кафедри і декан вечірнього факультету.

Під час Великої Вітчизняної війни Г. О. Прейс працював на великому літакобудівельному заводі ім. Горбунова начальником цеху, заступником головного технолога і начальником виробництва цехів підготовки. Його праця відзначена орденом Червоної Зірки і медалями.

З 1947 р. і до кінця своїх днів Г. О. Прейс працює в Київському технологічному інституті харчової промисловості.

У 1948 р. він організував і очолив кафедру технології металів (згодом кафедра матеріалознавства та технології машинобудування), якою він керував понад 30 років. Свої наукові інтереси він пов'язує з проблемами тертя та зношування, стає одним з активістів київської школи трибології, засновником якої є доктором технічних наук Костецький Б. І. У 1963 р. Г. О. Прейс захищає докторську дисертацію.

Георгій Олександрович Прейс створив авторитетну наукову школу, з якої вийшли доктори технічних наук М. А. Сологуб,

О.І.Некоз, М.С.Стечишин, понад 20 кандидатів наук. Він є автором більш як 250 наукових публікацій, 12 монографій, 3 підручників. Особливу увагу в своїх працях він приділяє впливу різноманітних технологічних рідин на процеси зношування деталей обладнання харчової промисловості. Ці процеси він розглядав з позиції фізико-хімічної механіки матеріалів, металофізики, матеріалознавства, електрохімії.

Ним було виявлено особливий вид зношування, до якого схильні робочі органи обладнання харчової промисловості, які контактують при терті тільки з харчовими продуктами.

В школі Г.О. Прейса започатковано використання потенціо-статичних методів дослідження процесів корозійно-механічного зношування в умовах тертя в рідинних середовищах, які набули визнання в трибології.

Г.О. Прейс був організатором багатьох наукових конференцій з підвищення зносостійкості і терміну експлуатації машини. Він активно працював в спеціалізованих учених рядах в Національному авіаційному університеті, Національному університеті харчових технологій (НУХТ), в Науковій раді з фізико-хімічної механіки АН УРСР, був членом Наукової ради з тертя та мастил при АН СРСР, керував Київською обласною радою НТТ машпрому.

Численні випускники НУХТ з теплотою згадують чудового педагога професора Г.О.Прейса, яким він самовіддано передавав свої знання. Світла пам'ять про свого Вчителя, добру і чуйну Людину, Георгія Олександровича Прейса завжди залишиться в серцях його учнів і всіх, хто його знав.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2010